

L.1870 prvotno stavbo podrli in začeli zidati novo cerkev.

Zg.Danica, l.1870, str. 152.

H. Pirchegger: St. Marxen, "Pabenstein" und "Brundl" (10 -22). Kos kraje vne zgodovine iz Spodnjega Dravskega polja, posebno Sv. Marka niže Ptuja. V srednjemveku ni mogoče zaslediti tega kraja. Res je, da je leta 1477 tukaj Drava napravila ogromno škodo; istega leta so tudi Turki in Madjari opustošili mnogo vasi, potem je še prišla kuga, kobilice so tod vzele svoj polet na Koroško. Druga pravljica nam zatrjuje, da so okoli l. 1493 Turki razdejali grad, ki je stal na mestu sedanje župne cerkve in župnišča, kuga je pomorila mnogo ljudi, kateri so se rešili, so pooneje nazaj in sčasoma sezidali cerkev Sv. Marka, ki se imenuje že leta 1577. Slekovec je bil mnenja, da je ta porušen grad bil "Pabstein", katerega pa Pirchegger išče v Popovcih ob Dravinji. Pač pa se imenuje l. 1500 neki "Pründl" (oz. Prawn, odtod ime posestnikov Breuner?), ki se popolnoma krije z današnjimi Markovci. Pa dež.-knježnji urbar iz l. 1772 nam da drugo enačbo: "St. Marxendorf oder Mörten" (Markovci ali Martin). Zadnje ime v obliki Martendoff pa najdemo v listinah v letih 1461 in 1476.
Naše nemerodajno mnenje po prečitnem članku je: Na mestu, kjer je sedaj cerkev Sv. Marka - ali vsaj blizu - je stala do konca 15. stol. bržda s kakšno kapela ali cerkvica sv. Martina, ki je bila uničena po povodnji ali Turkih; ko se je pozidala nova cerkev, so isto posvetili sv. Marku kot patronu - proti povodnji in mogoče še v spominu, da se je prejšni patron kapele začel z zlogom "Mar-". To je veliko verjetnejše, kakor pa da bi prejšna

1476 zadnjikrat imenovana Martinova vas, dobila svoje ime po kakšnem županu Martinu.

M. Ljubša: Pripombe k "Zeitschrift des Historischen Vereines für Steiermark".

ČZN. XVII. 1922. str. 47,48.

MARKOVCI (ST. MARKEN)

Zupna cerkev, posvečena sv. Marku-.

Pravilno orientirana cerkev stoji na dravski terasi na vzhodnem robu vasi v n.v. 222m.

Viri in literatura: Farna kronika: (Matija Slekovec 1897).

Karakteristika: Cerkev je večja neoromanska stavba z opečno kritino in pločevinasto piramidasto zvonikovo streho.

Zunanjščina: Je neoromanska in bp.

Notranjščina: Je bp. Pred vojno so jo krasile freske v presbiteriju Tomaža Fantonija iz leta 1885, v ladji Franca Gornika iz leta 1890. Medtem ko staro ladjo pokrivajo oboki, je severna ladja iz leta 1937. stropana.

Opreva: Glavni oltar je neoromanski, v menzi iz leta 1872, v nastavku iz leta 1885. Postavil ga je Tomaž Fantoni.

Stranska oltarja sta iz leta 1881, prižnica pa iz 1882. Vse je postavil Tomaž Fantoni. Tron LMB je delo celjana Franca Oblaka iz leta 1889, krstilnik pa delo istega mojstra iz leta 1890.

Križev pet je dunajski industrijski izdelek iz leta 1891., orglje pa so iz leta 1894.

Oprema: Vest plastik na stenah je bp.

Sliki sv. Barbare in Franca Asiškega iz l. 1875 sta delo ptujskega slikarja Josipa Jacoberja. Obé sta opl in srednje kvalitete.

Slika MRV je delo W. Rottinga iz leta 1863.

Zvonik: Zvon iz leta 1831 je vliil Janez Feltl iz Graza.

Podstrešje: Rezultati so podani v resumeju.

Resume: V srednjem veku je na mestu cerkve stal gradič Marksen ali Pabstein

ki je imel že v drugi polovici 14. stoletja lastno gospodščino; ter se omenja leta 1441. Prvotno last Ptujskih gospodov, nato Schaubenbergov in končno Szekelyjev. V spomin na poplavo je bil leta 1477 postavljen v bližini gradiča steber sv. Marka, do kamor je segala voda. Gradič je bil leta 1493 uničen od Turkov, nakar je bila na zahtevo Jakoba Szekelyja na njegovem mestu postavljena cerkvica sv. Marka, ki je bila l. 1519 posvečena s tremi altarji. Od gospodščine je ostala le še pristava v bližini cerkve, ki pa je po letu 1850 izginila. Cerkev je bila v 17. stoletju podaljšana proti zahodu ter ji prizidani dve kapeli. Predfasadni zvonik je bil nizek in v gornjem delu lesen. Ker je cerkev leta 1789 postala farna, je bil zvonik leta 1796 povišan, nabavljena dva zvonova od Areha na Pohorju in zamenjana dva altarja. Sedanja cerkev je bila zgrajena na mestu prejšnje v letih 1870-1871 po načrtih mariborskega graditelja Jožefa Löbenweina. Pri temu je bil stari zvonik le povišan, ostala cerkev pa na novo zgrajena. Leta 1872 je bila prizidana zakristija, l. 1937 pa sverna ladja.

Okolica: Župnišče iz leta 1789 je bilo večinoma leseno; sedanje je iz leta 1819 (ptujski gradbenik) J. Wagner, povečano l. 1839, prenovljeno l. 1891.

Gospodarsko poslopje je iz leta 1850.

Šolsko poslopje poleg cerkve je iz leta 1840, novo šolsko poslopje pa je iz l. 1890.

V župnišču visi slika sv. Trojice od Josipa Jacoberja iz leta 1863.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redni vzdrževana.

Ostalo: Pokopališka kapela Marijinega vnebovzvetja je iz leta 1841., zgradil jo je ptujski gradbenik Fahn, fresko poslikal pa mariborski slikar Jožef Reiter. (prizor Marijinega kronanja, znotraj; zunaj močno uničen. Vstajenje mrtvih). Lesen strešni stolpič je z leta 1887. Kapela je kvalitetnejša preprosta bidermajerska stavba.

Kapelica DM pred župniščem je iz leta 1864. Preje je tu stal že omenjeni kamenit steber s plastiko sv. Marka iz leta 1477.

Križna kapela pri Frančevih je iz leta 1858.

Kapela sv. Jožefa na odcepu glavne in vaške ceste je bila obnovljena l. 1915.

Vanjo so prenesli iz stare cerkve 1:1840 kip sv. Jožefa, ki ga pa ni več. Znamnje na odcepu glavne in druge vaške ceste je iz leta 1617 ter ga je dal postaviti Draškovičev oskrbnik Jernej Breznikar, kot to pove napis: DIS GREIZ HAT LASSEN MACHEN + BARTLME WRESNIKER DERZEIT PFLEGERN PEY S. MARXEN IM 1617 JAH. M....F.L. SPETH ESRESS Postavljen je bil leta 1887 to je bil potreben obnove.

Opombe: Zgornji del vasi je pogorel leta 1857 zato nima starejšega hišnega fonda, ki je značilen za spodnji del in sega še v prvo polovico 19. stoletja.

Znamnje iz leta 1617 je zidano slopasto s štirimi ppk nišami ter piramidasto opečno streho. Kamenita napisna plošča je vanj vžidana ter gotovo od njegovega prednika.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1962(?).